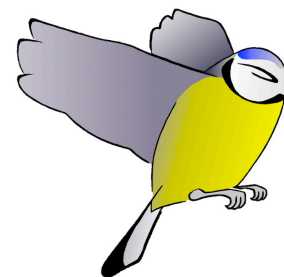

Talvine aialinnuvaatlus 2017

27.-29. jaanuaril toimunud tänavusel talvisel aialinnuvaatlusel osales **2624 linnusõpra 1863 paigast** üle Eesti. Nagu vaatluse nimele kohane, tehti 95% vaatlustest aedades, pea 5% parkides ja kümnel juhul kalmistul.

TALVINE AIALINNUVAATLUS

Kolme vaatluspäeva jooksul loeti kokku **57 757 lindu 64 liigist**. Vaatluskohas kohati keskmiselt 31 lindu ehk möödunud seitsme aasta keskmisega võrreldes 13% vähem. Kõige tüüpilisem lindude hulk vaatluskohas ehk mood kahanes 17% võrra 14 linnule. **Tänavune kohtamissagedus oli möödunud seitsme aasta keskmisega võrreldes madalam ligi kahel kolmandikul linnuliikidel**, isendite arv vaatluskohas jäi keskmisest allapoole ligi pooltel linnuliikidel.

Tabel 1. Talvise aialinnuvaatluse osalus ja tulemused aastatel 2010-2017.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Linde	37046	30973	45686	65266	86652	70376	58297	57757
Vaatluskohti	888	948	1439	1817	2353	1838	2000	1863
Vaatlejaid	1072	1134	2050	2501	3449	2727	2799	2624
Liike	62	58	54	61	60	63	64	64
Linde vaatluskohas:								
Aritmeetiline keskmine	43	33	32	36	37	38	29	31
Mediaan	33	27	26	31	30	29	24	24
Mood	24	15	12	15	20	19	13	14

Sellise languse põhjuseks saab taaskord pidada pehmet ja väga lumevaest talve. Linnud külastavad toitmiskohti raskete ilmaoludega rohkem ja pehme ilmaga vähem, loendustulemused kajastavad aga lindude arvukust just toitmiskohtades - linde toideti tänavu 92% vaatluskohtades. Kümned vaatlejad andsid teada, et ei ole õige talve puudumise tõttu toitmist alustanudki ning sajad linnusõbrad toitsid linde oluliselt vähem. Seetõttu ongi näilise linnupuuduse põhjuseks hoopis lindude võime inimeselt abi otsimata looduslike toiduvarudega hakkama saada. Kuigi valdav osa vaatlejatest andis teada, et tänavu külastas aedu oluliselt vähem linde kui pakaseliste ja lumiste ilmadega, on see ometi positiivne märk sellest, et lindudel on säilinud võime iseseisvalt toituda ja soodsate olude korral ei sõltu nad lisatoitmisest.

Kõige arvukam linnuliik oli kaheksandat aastat järjest rasvatihane, keda kohati 95% vaatluskohtades ja kes moodustas pea 30% kõikide lindude koguarvust. Rasvatihase kohtamissagedus oli pikaajalisest keskmisest küll 2% madalam, kuid igas vaatluskohtas oli peaaegu üks tihane keskmisest rohkem. Ülejäänud poodiumikohad olid mullusele sarnased - teise koha saavutas põldvarblane, kolmas oli rohevint. Kohtamissageduse arvestuses olid möödunud seitsme aasta keskmisega võrreldes suurimad langejad muustrastas (-54%), leevike (-32%) ja rohevint (-27%), kuid samade liikide keskmised arvukused kohtamispaikades olid stabiilsed. Kohtamissagedus kasvas arvukatest liikidest enim põhjatihasel (20%), sootihasel (21%) ja puukoristajal (22%).

Tavapärasest enam kohtusid vaatlejad tamme-kirjurähniga, keda nähti keskmisest poole rohkem – kokku 23 kohas. Pehme pikemate külmaperioodideta talv soodustas ka näiteks punarindade talvitamist – seniste teadmiste kohaselt 10-100 is talvise arvukusega lindu vaadeldi kokku 76 isendit 64 erinevas vaatluskohtas. Peamiselt putuktoidulisele linnule omaselt asus enamik vaatluskohti rannikualadel.

Vähearvukatest ja põnevatest liikidest kohati tänavu kuute käblikut, ühte hallõgijat, ühte vesipappi ja ühte tetre. Esmakordselt jõudis aialinnuvaatluse nimekirja metsis. Röövlindudest külastas vaatluskohti peale tavapärase raudkulli (46 lindu), hiireviu (7), kanakulli (6) ja värbkaku (4) ühes kohas veel merikotkas ja ühes kohas kodukakk. Ühte aasta lindudest – kaelus- turteltuvi – kohati neljas kohas, ühes neist lausa 9 lindu korraga. Turteltuvi ettearvatult ei kohatud, nemad on veel Aafrikas talvitamas.

Kaelus-turteltuvisid on viimase 3 aasta jooksul kohanud 55 aialinnuvaatlejat. Kõige rohkem tõusis esile Eesti suurima kaelus-turtelite populatsiooniga linn Kuressaare, kus on neid näinud nii kohalikud kui ka linna külastajad. Turteltuvisid on märgatud varasematel aastatel 34 paigas, kuid ükski piirkond silma ei paistnud. Kutsume kõiki linnuvaatlejaid teada andma oma tänavustest kaelus-turteltuvide ja turteltuvide vaatlustest aadressil www.eoy.ee/turteltuvi

Järgmine talvine aialinnuvaatlus toimub 26.-28. jaanuaril 2018.

Kokkuvõtte koostas Arne Tuule, talvise aialinnuvaatluse koordinaator.

Lisainfo: talv@eoy.ee, 58002869, www.eoy.ee/talv

Talvist aialinnuvaatlust korraldab Eesti Ornitoloogiaühing

Tabel 2. Talvisel aialinnuvaatlusel 2017 vaadeldud linnuliikide järjestus isendite koguarvu järgi.

	Liik	Isendid arv 2017	Kohtamis- paiku 2017	Kohtamis- sagedus 2010-2016	Kohtamis- sagedus 2017	Muutus 10-16 vs 17 (%)	Isendeid kohtamis- paigas 2010-2016	Isendeid kohtamis- paigas 2017	Muutus 10-16 vs 17 (is)
1	Rasvatihane	16828	1738	95%	93%	-2%	9,0	9,7	0,7
2	Põldvarblane	6266	659	38%	35%	-6%	10,8	9,5	-1,3
3	Rohevint	5576	597	44%	32%	-27%	11,0	9,3	-1,7
4	Koduvarblane	3294	436	26%	23%	-10%	8,1	7,6	-0,5
5	Hallvares	3178	713	41%	38%	-6%	4,0	4,5	0,5
6	Sinitihane	2980	1154	62%	62%	1%	2,3	2,6	0,3
7	Leevike	2033	448	35%	24%	-32%	4,4	4,5	0,1
8	Hakk	1980	202	13%	11%	-19%	7,6	9,8	2,2
9	Salu- e sootihane	1688	557	25%	30%	21%	2,7	3,0	0,4
10	Sinikael-part	1638	37	1%	2%	55%	16,4	44,3	27,8
11	Harakas	1481	577	37%	31%	-15%	2,1	2,6	0,5
12	Puukoristaja	1448	819	36%	44%	22%	1,7	1,8	0,1
13	Kodutuvi	1367	198	12%	11%	-9%	5,6	6,9	1,3
14	Põhjatihane	1220	479	21%	26%	20%	2,5	2,5	0,0
15	Siidisaba	913	31	2%	2%	-24%	10,6	29,5	18,9
16	Pasknäär	827	350	30%	19%	-36%	3,0	2,4	-0,7
17	Musträstas	614	296	34%	16%	-54%	2,1	2,1	-0,1
18	Suur-kirjurähn	603	492	29%	26%	-9%	1,3	1,2	-0,1
19	Talvike	420	73	8%	4%	-48%	9,2	5,8	-3,5
20	Urvalind	345	17	5%	1%	-82%	8,2	20,3	12,1
21	Tutt-tihane	283	180	8%	10%	22%	1,7	1,6	-0,2
22	Siisike	253	49	4%	3%	-29%	8,8	5,2	-3,6
23	Musttihane	224	115	3%	6%	81%	1,6	1,9	0,3
24	Höbekajakas	218	40	2%	2%	42%	4,1	5,5	1,4
25	Metsvint	213	80	7%	4%	-39%	3,1	2,7	-0,4
	<i>Määramata lind</i>	198	67	3%	4%	30%	5,4	3,0	-2,5
26	Hallpea-rähn	173	148	5%	8%	75%	1,2	1,2	0,0
27	Ronk	170	97	4%	5%	31%	2,1	1,8	-0,4
28	Sabatihane	160	31	1%	2%	45%	3,7	5,2	1,5
29	Kalakajakas	118	28	1%	2%	145%	3,3	4,2	0,9
30	Nurmkana	112	17	2%	1%	-53%	7,9	6,6	-1,3
31	Hallrästas	105	42	5%	2%	-57%	2,9	2,5	-0,4
32	Väike-kirjurähn	101	93	6%	5%	-16%	1,1	1,1	0,0
33	Porr	97	82	2%	4%	160%	1,2	1,2	0,0
34	Suurnokk	78	30	3%	2%	-53%	1,5	2,6	1,1
	<i>Määramata kirjurähn</i>	76	58	2%	3%	40%	1,2	1,3	0,1
35	Punarind	76	64	1%	3%	135%	1,3	1,2	-0,1
36	Ohakalind	73	14	2%	1%	-65%	4,4	5,2	0,9
37	Künnivares	72	23	1%	1%	-14%	2,6	3,1	0,5
38	Raudkull	46	44	4%	2%	-39%	1,0	1,0	0,0
39	Kanepilind	24	4	0%	0%	-51%	10,6	6,0	-4,6

Nr	Liik	Isendite arv 2017	Kohtamis-paiku 2017	Kohtamis-sagedus 2010-2016	Kohtamis-sagedus 2017	Muutus 10-16 vs 17 (%)	Isendeid kohtamis-paigas 2010-2016	Isendeid kohtamis-paigas 2017	Muutus 10-16 vs 17 (is)
40	Tamme-kirjurähn	24	23	1%	1%	99%	1,2	1,0	-0,1
41	Kaelustuvi	17	7	0%	0%	108%	1,7	2,4	0,7
42	Naerukajakas	16	7	0%	0%	41%	3,2	2,3	-0,9
43	Musträhn	14	12	1%	1%	-30%	1,2	1,2	0,0
	<i>Määramata kulliline</i>	14	13	1%	1%	-52%	1,0	1,1	0,0
44	Pöialpoiss	14	7	1%	0%	-45%	2,0	2,0	0,0
45	Kaelus-turteltuvi	13	4	0%	0%	-44%	1,8	3,3	1,5
46	Põhjavint	10	7	2%	0%	-83%	2,4	1,4	-1,0
47	Hangeling	7	2	0%	0%	-17%	6,4	3,5	-2,9
48	Hiireviu	7	7	1%	0%	-46%	1,1	1,0	-0,1
49	Kuldnohk	7	5	1%	0%	-75%	4,1	1,4	-2,7
50	Kanakull	6	6	1%	0%	-51%	1,1	1,0	-0,1
51	Käblik	6	5	0%	0%	75%	1,1	1,2	0,1
52	Valgeselg-kirjurähn	6	6	0%	0%	-5%	1,1	1,0	-0,1
53	Laululuik	6	1	0%	0%	276%	2,0	6,0	4,0
54	Värbkakk	4	4	0%	0%	-19%	1,0	1,0	0,0
55	Jääkoskel	4	1	0%	0%	276%	4,0	4,0	0,0
56	Hallhaigur	4	4	0%	0%	246%	1,0	1,0	0,0
57	Mänsak	2	2	0%	0%	-60%	1,1	1,0	-0,1
58	Hallõgija	1	1	0%	0%	-88%	1,1	1,0	-0,1
59	Merikotkas	1	1	0%	0%	-6%	1,1	1,0	-0,1
60	Kodukakk	1	1	0%	0%	0%	0	1,0	1,0
61	Teder	1	1	0%	0%	48%	11,5	1,0	-10,5
62	Metsis	1	1	0%	0%	0%	0	1,0	1,0
63	Sõtkas	1	1	0%	0%	0%	0	1,0	1,0
64	Vesipapp	1	1	0%	0%	6%	1,3	1,0	-0,3

Tabel 3. Talvise aialinnuvaatluse 2017 osalus maakonniti.

Nr	Maakond	Linde	Vaatluskohti	Vaatlejaid	Vaatlejate osakaal elanikkonnast (%)
1	Harju maakond	12357	562	706	0,12%
2	Hiiu maakond	1277	41	55	0,58%
3	Ida-Viru maakond	2417	62	83	0,06%
4	Jõgeva maakond	2337	75	104	0,33%
5	Järva maakond	1915	74	90	0,29%
6	Lääne maakond	2653	84	117	0,47%
7	Lääne-Viru maakond	4720	116	176	0,29%
8	Põlva maakond	2896	129	124	0,43%
9	Pärnu maakond	4398	161	181	0,21%
10	Rapla maakond	3117	103	130	0,38%
11	Saare maakond	2707	73	135	0,40%
12	Tartu maakond	7245	263	325	0,22%
13	Valga maakond	2403	64	123	0,40%
14	Viljandi maakond	3856	101	147	0,31%
15	Võru maakond	2929	71	103	0,30%